

נזיר

פרק ב'

הלל אומרים אינו נזיר.

אמר אמרה פרה זו הריני נזירה אם עומדת אני - מי שהיתה פרתו רבוצה ואינה רוצה לעמוד, ואמר: פרה זו סבורה שלא תעמוד, ואמרת בלבה "הריני נזירה אם עומדת אני", ואני אומר "הריני נזיר ממנה אם לא תעמוד".

וכן דלת נעולה שאינה יכולה להיפתח, ואמר: סבורה דלת זו שלא אפתחנה, ואמרת "הריני נזירה אם נפתחת אני", ואני אומר "הריני נזיר ממנה אם לא תיפתח".

ואחר כך עמדה פרה זו מאליה, או שהעמידה אחרים ולא העמידה הוא, וכן הדלת נפתחה מאליה, או בא אחר ופתחה ולא פתחה הוא.

בית שמאי אומרים הרי זה נזיר - דאזלי לטעמייהו, דאמרי בנדר מן הגורגרות ומן הדבילה שהוא נזיר אף על פי שאין נזירות מן הגורגרות ומן הדבילה. הכי נמי, אף על פי שאין נזירות מן הבקמה ומן הדלת, הרי זה נזיר. ואף על פי שעמדה הבקמה ונפתחה הדלת, לא היתה דעתו אלא שיעמידנה או יפתחנה הוא בעצמו.

ובית הלל אומרים - לדבריהם דבית שמאי: לדין אפילו אם לא עמדה כלל לא הוי נזיר, מפני שנדר שלא כדרך הנודרים, שאין נזירות מן הבקמה ומן הדלת. אלא לדידכו דאמריהו שאין אדם מוציא דבריו לבטלה, וכי אמר הריני נזיר אדעתא דלהוי נזיר קאמר, אודו לן מיתה היכא דעמדה מאליה או אחרים העמידה דלא הוי נזיר, שהרי הוא לא אמר אלא אם לא תעמוד, וחרה עמדה.

נזיר

פרק ב'

א "הריני נזיר מן הגורגרות ומן הדבילה" - בית שמאי אומרים נזיר, ובית הלל אומרים אינו נזיר.

הריני נזיר מן הגורגרות ומן הדבילה בית שמאי אומרים נזיר - דסבירא להו לבית שמאי אין אדם מוציא דבריו לבטלה, וכי אמר הריני נזיר אדעתא דלהוי נזיר קאמר, וכי הדר אמר מן הגורגרות ומן הדבילה, מהדר הוא דבכי הדר ביה.

ואפילו בתוך כדי דיבור לא מצי הדר ביה, דסבירא להו הקדש בטעות שמים הקדש, ולא שייך ביה שאלה ולא חזרה, והוא הדין בנזיר דכתיב ביה (במדבר ו) "קדוש יהיה", הילכך הוי נזיר.

ובית הלל סברי הואיל ולא נדר כדרך הנודרים, לא הוי נזיר, שאין נזירות מן הגורגרות ומן הדבילה.

אמר רבי יהודה: אף כשאמרו בית שמאי, לא אמרו אלא באומר "הרי הן עלי קרבן".

אמר רבי יהודה אף כשאמרו בית שמאי לא אמרו אלא באומר הרי הן עלי קרבן - דלא נחלקו בית שמאי ובית הלל לענין נזירות דלא הוי נזיר. לא נחלקו אלא באומר "בלבי הנה שיהיו הגורגרות עלי קרבן" - בית שמאי סברי דהוי נזיר מן הגורגרות, ובית הלל סברי דלא הוי נזיר.

אמר "אמרה פרה זו הריני נזירה אם עומדת אני", "אמר הדלת הנה הריני נזיר אם נפתח אני" - בית שמאי אומרים נזיר, ובית

נזיר פרק ב'

"יודע אני שהנזיר אסור ביין, אבל סבור הייתי שחכמים מתירים לי מפני שאין אני יכול לחיות אלא ביין", או "מפני שאני קובר את המתים", הרי זה מותר, ורבי שמעון אוסר.

או מפני שאני קובר מתים הרי זה מותר - דהוי נדרי אונסים, והוא אחד מארבעה נדרים שהתירו חכמים.

ורבי שמעון אוסר - דסבר ארבעה נדרים שהתירו חכמים צריכים שאלה לחכם. ואין הלכה כרבי שמעון בהני תרי כבי דמתניתין.

ה "הריני נזיר, ועלי לגלח נזיר", ושמע חבירו ואמר "ואני, ועלי לגלח נזיר", אם היו פיקחים, מגלחים זה את זה, ואם לאו, מגלחים נזירים אחרים.

הריני נזיר ועלי לגלח נזיר - קבל עליו נזירות, ועוד קבל עליו להביא קרבנות על נזיר אחר, וכא חבירו גם הוא ואמר כן.

אם היו פיקחים - כל אחד פוטר את חבירו בקרבנותיו, ואף על פי שבשעה שנדר הראשון לגלח נזיר אפתי לא הוי השני נזיר.

ו "הרי עלי לגלח חצי נזיר", ושמע חבירו ואמר "ואני עלי לגלח חצי נזיר", זה מגלח נזיר שלם וזה מגלח נזיר שלם - דברי רבי מאיר. וחכמים אומרים זה מגלח חצי נזיר, וזה מגלח חצי נזיר.

זה מגלח נזיר שלם וזה מגלח נזיר שלם דברי רבי מאיר - רבי מאיר לטעמיה דסבר תפוס לשון ראשון, וכי אמר הרי עלי לגלח, תגלחת שלימה קאמר, וכי הדר קאמר חצי נזיר, לאו כל כמיניה למחדר ביה אפילו תוך כדי דיבור.

ורבנן סברי נדר ופתחו עמו הוא, והוי כאומר חצי קרבנות של נזיר עלי, שאינו חייב אלא חצי קרבנות של נזיר. והלכה כחכמים.

ז "הריני נזיר לכשיהיה לי בן", ונולד לו בן, הרי זה נזיר. נולד לו בת, טומטום,

נזיר פרק ב'

אמר רבי יהודה: אף כשאמרו בית שמאי, לא אמרו אלא באומר "הרי פרה זו עלי קרבן אם עומדת היא.

אמר רבי יהודה וכו' - לא נחלקו בית שמאי על בית הלל לענן נזירות דלא הוי נזיר. לא נחלקו אלא באומר בלבי הנה שתהיה בהמה זו קרבן בשעה שאמרתי שאהיה נזיר ממנה אם לא תעמוד. דבית שמאי סברי הואיל ולא העמידה הוא הויא קרבן, ובית הלל סברי הואיל ועמדה אינה קרבן.

ח מזגו לו את הפוס, ואמר "הריני נזיר ממנו", הרי זה נזיר.

מעשה באשה אחת שהיתה שיכורה ומזגו לה את הפוס, ואמרה "הריני נזירה ממנו", אמרו חכמים: לא נתפוננה אלא לומר "הרי הוא עלי קרבן".

מעשה באשה אחת וכו' - מתניתין חסורי מיחסרה, והכי קתני: אם הנה שיכור ואמר הריני נזיר ממנו, אינו נזיר, שלא הנה דעתו אלא לאסור אותו הכוס עליו בלבד, וכי היכי דלא ליתיה ליה פוס אחרינא אמר הריני נזיר. ומעשה נמי באשה אחת שיכורה וכו'.

ט "הריני נזיר על מנת שאהא שותה יין ומיטמא למתים", הרי זה נזיר ואסור בכולן.

הרי זה נזיר ואסור בכולם - ובהא כולי עלמא מודו, מפני שהתנה על מה שכתוב בתורה, וכל המתנה על מה שכתוב בתורה, תנאו בטל.

"יודע אני שיש נזירות, אבל איני יודע שהנזיר אסור ביין", הרי זה אסור, ורבי שמעון מתיר.

אבל איני יודע שהנזיר אסור ביין הרי זה אסור - דנין ותגלחת וטומאה האסורים בנזיר, הנזיר מאחד מהן נזיר בכולן.

ורבי שמעון מתיר - דסבר אינו נזיר עד שיזור מכולן.

נזיר פרק ב'

כְּשִׁיחָהּ לוֹ בֶּן.

מַשְׁלִים אֶת שְׁלוֹ - תְּחִילָה, וּמַגְלַח וּמְבִיא
קֶרֶבֶן, וְאַחֵר כֶּךָ מוֹנֶה אֶת שֵׁל בֶּנוֹ.

"הֲרִינִי נָזִיר כְּשִׁיחָהּ לִי בֶן, וְנָזִיר", הִתְחִיל
מוֹנֶה אֶת שְׁלוֹ וְאַחֵר כֶּךָ נולד לוֹ בֶּן, מְנִיחַ אֶת
שְׁלוֹ וּמוֹנֶה אֶת שֵׁל בֶּנוֹ, וְאַחֵר כֶּךָ מַשְׁלִים אֶת
שְׁלוֹ.

הֲרִינִי נָזִיר כְּשִׁיחָהּ לִי בֶן וְנָזִיר - שֶׁקֶבֶל
עָלָיו תְּחִילָה נְזִירוֹת בֶּנוֹ.

וְהִתְחִיל מוֹנֶה אֶת שְׁלוֹ וְאַחֵר כֶּךָ נולד לוֹ בֶּן
- קוֹדֶם שִׁישְׁלֻמוֹ שְׁלֹשִׁים יוֹם.

מְנִיחַ אֶת שְׁלוֹ וּמוֹנֶה אֶת שֵׁל בֶּנוֹ - דִּכְיֹן
שֶׁקֶבֶל עָלָיו נְזִירוֹת בֶּנוֹ תְּחִילָה, מִיָּד כְּשֶׁנולד לוֹ
בֶּן צָרִיךְ לְהַנִּיחַ אֶת שְׁלוֹ וְלִמְנוֹת שֵׁל בֶּנוֹ, וְאַחֵר
כֶּךָ מַשְׁלִים אֶת שְׁלוֹ.

"הֲרִינִי נָזִיר לְכְּשִׁיחָהּ לִי בֶן, וְנָזִיר מֵאָה
יוֹם", נולד לוֹ בֶּן עַד שִׁבְעִים, לֹא הִפְסִיד כָּלוּם.
לְאַחֵר שִׁבְעִים, סוֹתֵר שִׁבְעִים, שְׁאִין תְּגַלַּחַת
פְּחוֹת מַשְׁלֹשִׁים יוֹם.

עַד שִׁבְעִים לֹא הִפְסִיד כָּלוּם - שֶׁכְּשֶׁהוּא
מִפְסִיק נְזִירוֹתוֹ וּמוֹנֶה נְזִירוֹת בֶּנוֹ, וּמַגְלַח וְחוֹזֵר
וּמַשְׁלִים אֶת שְׁלוֹ לְתִשְׁלוּם נְזִירוֹתוֹ מִן הַשִּׁבְעִים
שֶׁמֶנֶה כָּבֵד עַד הַמֵּאָה שְׁנָדֵר, הֵם שְׁלֹשִׁים יוֹם.
נִמְצָא בֵּין תְּגַלַּחַת שֵׁל נְזִירוֹת בֶּנוֹ לְתְּגַלַּחַת שֵׁל
תִּשְׁלוּם נְזִירוֹתוֹ שְׁלֹשִׁים יוֹם, וְאִינוֹ מִפְסִיד כָּלוּם.

אֲבָל אִם מִנֵּה יוֹתֵר מִשִּׁבְעִים יוֹם קוֹדֶם שֶׁהִתְחִיל
בְּנְזִירוֹת בֶּנוֹ, וּכְאֹ הִפְסִיק נְזִירוֹתוֹ כִּדִּי לְהִתְחִיל
נְזִירוֹת בֶּנוֹ, כְּשִׁיגְלַח עַל נְזִירוֹת בֶּנוֹ וּכְאֹ
לְהַשְׁלִים נְזִירוֹתוֹ עַד מֵאָה יוֹם שְׁנָדֵר, נִמְצָאוּ
פְּחוֹת מַשְׁלֹשִׁים יוֹם בֵּין תְּגַלַּחַת שֵׁל נְזִירוֹת בֶּנוֹ
לְתְּגַלַּחַת שֵׁל נְזִירוֹתוֹ, וְאִי אֶפְשָׁר לְהִיטֵר בֵּין
תְּגַלַּחַת לְתְּגַלַּחַת פְּחוֹת מַשְׁלֹשִׁים יוֹם, וְנִמְצָא
מִפְסִיד כָּל אוֹתֵן הַיָּמִים שֶׁמֶנֶה יוֹתֵר מִשִּׁבְעִים.

נזיר פרק ב'

וְאַנְדְּרוּגִינוֹס, אִינוֹ נָזִיר. אִם אָמַר "כְּשִׁיחָהּ
כְּשִׁיחָהּ לִי וְלִד", אֶפְּלוֹ נולד לוֹ בֶּת, טוֹמָטוֹם,
וְאַנְדְּרוּגִינוֹס, הָרִי זֶה נָזִיר.

וְנולד לוֹ בֶּן הָרִי זֶה נָזִיר - דְּבִלְשׁוֹן בְּנֵי אָדָם
לֹא מִקְרִי בֶּן אֶלָּא זָכָר, וְלֹא נִקְבָּה וְלֹא טוֹמָטוֹם
וְאַנְדְּרוּגִינוֹס, וְנולד מִקְרִי אֶפְּלוֹ נִקְבָּה וְטוֹמָטוֹם
וְאַנְדְּרוּגִינוֹס.

ח הַפִּילָה אֶשְׁתּוֹ, אִינוֹ נָזִיר.

הַפִּילָה אֶשְׁתּוֹ - וְלֹא יָדַע אִי בֶר קִימָא הוּא, אִי
נָפֵל הוּא.

אִינוֹ נָזִיר - וּמִתְנִיתִין רַבִּי יְהוּדָה הִיא, דְּאָמַר
לֹא מַחִית אִינִישׁ נִפְשִׁיהּ אֶסְפִּיקָא, וְכִי אָמַר
"כְּשִׁיחָהּ לִי וְלִד", עַל וְלִד וְדַאי קָאָמַר.

רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: "אִם הָיָה בֶּן קִימָא,
הָרִי אֲנִי נָזִיר חוֹבָה, וְאִם לֹא, הָרִי אֲנִי נָזִיר
נִדְבָּה".

רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר יֹאמַר אִם הָיָה בֶּן קִימָא
וְכו' - רַבִּי שְׁמַעוֹן סָבַר סָפֵק נְזִירוֹת לְהַחֲמִיר.
הִלְכָּךְ צָרִיךְ לְהִיטֵר נָזִיר מִסָּפֵק, וּמִתְנָהּ וְאוֹמַר
"אִם בֶּן קִימָא הוּא, הֲרִינִי נָזִיר חוֹבָה, וְאִם לֹא
הֲרִינִי נָזִיר נִדְבָּה", וּמַגְלַח וּמְבִיא קֶרֶבֶנוֹתִיו לְסוֹף
שְׁלֹשִׁים יוֹם. וּבִלֹּא תִנְאִי לֹא הָיָה יָכוֹל לְהִבִּיא
קֶרֶבֶן מִסָּפֵק. וְאִין הִלְכָּה כְּרַבִּי שְׁמַעוֹן.

חֲזֵרָה וְנִלְדָּה, הָרִי זֶה נָזִיר. רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר:
יֹאמַר "אִם הָרִישׁוֹן בֶּן קִימָא, הָרִישׁוֹן חוֹבָה
וְזוֹ נִדְבָּה, וְאִם לֹא, הָרִישׁוֹן נִדְבָּה וְזוֹ חוֹבָה".

חֲזֵרָה וְנִלְדָּה הָרִי זֶה נָזִיר - שֶׁהָרִי לֹא נִהַג
נְזִירוֹת מִחֲמַת הַנֶּפֶל, וְעַכְשָׁיו שֶׁנִּלְדָּה וְלִד שֵׁל
קִימָא חָלָה נְזִירוֹת. וְלִדְבָרִי רַבִּי שְׁמַעוֹן צָרִיךְ
לְחַזֵּר וּלְהַתְנוֹת, דְּשִׁמָּא הָרִישׁוֹן הָיָה וְלִד שֵׁל
קִימָא.

ט "הֲרִינִי נָזִיר, וְנָזִיר כְּשִׁיחָהּ לִי בֶּן",
הִתְחִיל מוֹנֶה אֶת שְׁלוֹ וְאַחֵר כֶּךָ נולד לוֹ בֶּן,
מַשְׁלִים אֶת שְׁלוֹ וְאַחֵר כֶּךָ מוֹנֶה אֶת שֵׁל בֶּנוֹ.

הֲרִינִי נָזִיר וְנָזִיר לְכְּשִׁיחָהּ לִי בֶּן - מִי שֶׁקֶבֶל
עָלָיו נְזִירוֹת סֵתֵם, וְעוֹד קֶבֶל עָלָיו נְזִירוֹת אַחֲרָת